

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ,
МЕНЕДЖМЕНТУ І МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА
ТА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

**МІЖНАРОДНІ
ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ:
БАКАЛАВРСЬКИЙ КУРС.
ЧАСТИНА І**

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Редакційна колегія
докт.екон.наук, професор І. М. Посохов
докт.екон.наук, професор В. Г. Дюжев
канд.екон.наук, професор В. О. Черепанова
канд.екон.наук, професор О. Д. Матросов
канд.екон.наук, професор Я. А. Максименко
канд.екон.наук, доцент Л.С. Стригуль

УДК 339.9 (075)

М58

Редакційна колегія :

*І. М. Посохов, В. Г. Дюжев, В. О. Черепанова,
О. Д. Матросов, Я. А. Максименко, Л.С. Стригуль*

Рецензенти:

*Л.М. Таранюк, д-р. екон. наук, проф., професор кафедри економіки та бізнес-адміністрування (Сумський державний університет),
Д.А. Горовий, д-р. екон. наук, проф., завідувач кафедри міжнародної економіки (Харківський національний автомобільно-дорожній університет),
П.О. Іващенко, канд. екон. наук, доц., доцент кафедри статистики, обліку та аудиту (Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна).*

Рекомендовано до друку Вченою радою Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (протокол № 8 від 2 листопада 2018 року).

М58 Міжнародні економічні відносини: бакалаврський курс, частина І:
навч. посібник / І. М. Посохов, В. Г. Дюжев, В. О. Черепанова та ін. –
Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2018. – 606 с. : іл.
ISBN 978-617-7675-39-5.
ISBN 978-617-7675-40-1 (Ч.І).

Навчальний посібник досліджує науково-методичні та практичні питання удосконалення наукового забезпечення глобальних трансформаційних процесів в економіці та у галузі міжнародних економічних відносин. Представлені результати досліджень стану, тенденцій розвитку та сучасних проблем інтеграційних процесів, нових методів діяльності в умовах глобальної трансформації народного господарства та формування міждержавних ринкових утворень, розроблені відповідні рекомендації. Призначений для наукових робітників, викладачів, аспірантів, студентів спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» та студентів інших економічних спеціальностей Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», а також для спеціалістів, які займаються дослідженнями проблем міжнародних економічних відносин, міжнародного бізнесу, міжнародної економіки та працюють у різних галузях економіки.

УДК 339.9 (075)

ISBN 978-617-7675-39-5.
ISBN 978-617-7675-40-1 (Ч.І).

© Посохов І. М., Дюжев В. Г., Черепанова В.О.,
Матросов О. Д., Максименко Я. А.,
Стригуль Л.С., 2018.
© НТУ «ХПІ», 2018.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
1. РОЗДІЛ I ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ».....	9
2. РОЗДІЛ II МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ ТА МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ	75
3. РОЗДІЛ III ОСНОВИ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	126
4. РОЗДІЛ VI МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ.....	176
5. РОЗДІЛ V БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК	265
6. РОЗДІЛ VI ОСНОВИ МІЖНАРОДНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ.....	303
7. РОЗДІЛ VII ПЛАНУВАННЯ СВІТОВИХ ТОВАРНИХ РИНКІВ.....	362
8. РОЗДІЛ VIII ЦІНОУТВОРЕННЯ НА СВІТОВИХ ТОВАРНИХ РИНКАХ.....	426
9. РОЗДІЛ VI МІЖНАРОДНІ КРЕДИТНО-РОЗРАХУНКОВІ ТА ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ.....	536
ПІСЛЯМОВА	599

ПЕРЕДМОВА

Міжнародні економічні відносини в сучасний час є могутнім засобом прискорення науково-технічного прогресу, інтенсифікації глобальної економіки та основним чинником розвитку окремих локальних економічних систем. Міжнародні економічні відносини – це система господарських зв'язків між різними державами на основі міжнародного розподілу праці, продуктивних сил, виробництва, обміну та споживання у міжнародних масштабах. Це дає змогу залучати найкращий досвід ведення господарювання, новітні техніко-технологічні напрацювання, визначати нові соціально-економічні та екологічні стандарти. Дана тематика є особливо актуальною на сучасному етапі розвитку інтеграційних процесів та усвідомлення суспільством загальної єдності у всіх сферах життя. Актуальними є питання розвитку окремих країн у загальному об'єднаному економічному просторі, локальна та інтегральна відповідальність перед майбутніми поколіннями при визначенні інтеграційного вектору, або визначенні необхідності дезінтеграційних шляхів. В даному контексті посилюється актуальність розробки теоретичних та методичних аспектів формування організаційно-економічних засад входження окремих країн у світове господарство на принципах рівноправності та взаємної вигідності співробітництва, а також розробка на основі наукових досліджень практичних рекомендацій щодо розвитку національних господарських комплексів, формування нових напрямків політики розвитку окремих регіонів.

Метою написання даного навчального посібника є формування теоретико-методичних засад та практичних рекомендації щодо розвитку міжнародних економічних відносин України.

Об'єктом дослідження авторів стала економічна природа світових змін, особливості та тенденції розвитку міжнародних

економічних відносин, узагальнення світового досвіду у сфері розвитку міжнародних економічних відносин та їх роль в економіці окремих держав, форми взаємодії на світових ринках. Предметом дослідження стали різні аспекти міжнародних відносин України; особливості, проблеми та перспективи європейської інтеграції нашої країни; вплив міжнародних тенденцій на економіку України; визначення перспектив на напрямків підвищення міжнародної конкурентоспроможності вітчизняної економіки та, в решті решт, формування теоретико-методологічної бази для прийняття практичних рішень у сфері визначення зовнішньоекономічної стратегії розвитку України.

В період трансформаційних процесів у сфері геополітичного та економічного самовизначення України розробка загальної концепції та стратегії міжнародних економічних відносин потребує глибокого дослідження та наукового фундаменту із урахуванням світового досвіду. Формування цілей та пріоритетів національного характеру, визначення особливостей та проблем української економіки є вкрай важливими етапами на шляху інтеграції нашої країни у світове господарство як самостійного суб'єкту. Визначення та формування вектору зовнішньоекономічної політики є актуальними насамперед тому, що економіка України є залежною як від імпорту, так і від експорту. Тому фактор зовнішніх зв'язків та відносин має загальний вплив на цілісний розвиток України та її економічне зростання. Основними завданнями на етапі формування національних пріоритетів мають стати збереження територіальної цілісності країни та недоторканості кордонів, забезпечення стабільності економіки України за рахунок диверсифікації ринків, створення позитивного іміджу України як надійного партнера, підвищення добробуту населення нашої країни, захист прав та інтересів громадян України на міжнародній арені.

Сучасний стан світового розвитку характеризується динамічним поглибленням процесів глобалізації та інтеграції у всіх сферах життя, світ стирає кордони та інтернаціоналізується у повному сенсі. Триває процес зближення країн та народів за рахунок створення єдиного світового ринку, усвідомлення єдиного планетарного суспільства, взаємопроникнення політичних, культурних, економічних, інформаційних та технологічних сфер життя. В такому контексті зростає роль визначення основних аспектів і передумов інтеграції та глобалізації, а також політичних та соціально-економічних наслідків таких процесів. Дослідження визначених факторів відповідності національної економіки світовим тенденціям та адаптаційної здатності мають стати базисом визначення інтеграційних перспектив країни на складному шляху зближення та взаємопроникнення в процесі створення єдиного соціально-економічного організму. Інтеграція у перекладі з латинської означає з'єднання окремих частин у загальне ціле та єдине. Тому питання розвитку економічного співробітництва та інтернаціоналізації виробництва є актуальними в період розвитку інтеграційних процесів як пошук засобів подолання суперечностей між розвитком окремих країн, інтеграційних об'єднань та міжнародного соціально-економічного розвитку в цілому.

Особлива увага приділена таким аспектам міжнародних відносин:

➤ міжнародним організаціям та міжнародній діяльності; сучасним тенденціям розвитку системи сучасних міжнародних економічних відносин оскільки саме в даний час втрачають силу застарілі доктрини зовнішніх зв'язків та традицій міжнародних відносин, стираються границі внутрішнього та зовнішнього середовища, формується нова парадигма світової економічної системи; проблемам та перспективам інтеграційних процесів в Україні, оскільки співробітництво із країнами ЄС та поглиблення співпраці із

світовим економічним співтовариством визначені як зовнішньоекономічний пріоритет нашої країни, тому осмислення і пошук шляхів подолання проблем, націленість на перспективи розвитку надає наукове підґрунтя для зміцнення позицій України у системі міжнародних відносин;

➤ глобальним проблемам світової економіки як загальної системи соціально-економічного середовища, побудованого на принципах діалектичної єдності всіх елементів життєдіяльності людства: соціальних, економічних та екологічних; стратегії розвитку міжнародного бізнесу в умовах глобальної економіки та інтернаціоналізації під впливом поглиблення міжнародних зв'язків у сфері виробництва, обміну, споживання, руху основних виробничих факторів та фінансового забезпечення даних процесів на основі міжнародних інвестиційних ресурсів, створення умов для розвитку всіх форм міжнародного бізнесу;

➤ сучасному управлінню ризиками транснаціональних корпорацій та антикризовому управлінню, комплексній технології управління ризиками у міжнародному бізнесі, визначенню основних концептуальних положень формування системи корпоративного антикризового управління, розробці системи методів та інструментів нівелювання основних видів ризиків в умовах динамічної системи глобальних економічних дисбалансів;

➤ світовим фінансовим, валютним, кредитним, та товарним ринкам за принципами сукупності попиту та пропозиції на грошово-кредитну та товарні маси у світових масштабах, плануванню на світових товарних ринках; ціноутворенню на світових товарних ринках, акумуляції та перерозподілу глобальних фінансових ресурсів задля підтримки платоспроможності основних гравців ринку, зростаючої ролі міжнародних валютно-фінансових інституцій в системі координації, регулювання та гармонізації економічних і валютно-фінансових відносин;

➤ інноваційному розвитку міжнародних підприємств; міжнародному кредиту та банківській справі; Європейській економічній інтеграції та інноваційній політиці ЄС, основам міжнародного менеджменту.

Навчальний посібник базується на матеріалах наукових досліджень професорсько-викладацького складу кафедри менеджменту інноваційного підприємництва та міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «ХПІ» м. Харків, яка є випускаючою кафедрою студентів зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»; кафедри економічної кібернетики та маркетингового менеджменту Національного технічного університету «ХПІ» м. Харків; кафедри економічного аналізу та обліку Національного технічного університету «ХПІ» м. Харків; кафедри загальної економічної теорії Національного технічного університету «ХПІ» м. Харків; кафедри міжнародного бізнесу та фінансів Національного технічного університету «ХПІ» м. Харків.

Автори та укладачі навчального посібника: д.е.н., проф. Посохов І. М., к.е.н., доц. Новік І. О., (розділ 1); к.е.н., доц. Шевченко М. М. (розділ 2); к.е.н., проф. Максименко Я. А., к.е.н., доц. Дяченко Т. А. (розділ 3); д.е.н., проф. Посохов І. М., д.е.н., проф. Дюжев В. Г., Ходирєва О. О. (розділ 4); к.е.н., доц. Фальченко О. А. (розділ 5); д.е.н., проф. Посохов І. М., к.е.н., проф. Черепанова В. О., к.е.н., доц. Сокол К. М., к.е.н., доц. Чмелева О.С., (розділ 6); к.е.н., проф. Черепанова В. О., Подрез О. І. (розділ 7); д.е.н., проф. Посохов І. М., д.е.н., проф. Дюжев В. Г., Жадан Ю. В., Кабиш А. Ю. (розділ 8); ст. викл. Клепікова С.В. (розділ 9).

Відповідальність за зміст та достовірність матеріалів несуть автори. Редакційна колегія залишає за собою право істотно змінювати зміст текстів за узгодженням з автором. Думка авторів може не співпадати з думкою членів редколегії.

ПІСЛЯМОВА

Історія людства свідчить, що розширення кордонів та об'єднання сил завжди призводили до створення могутніх метрополій, розвитку цивілізації, збагачення культур, прискорення обміну інформацією та збільшенню товарообігу. Саме економічні потреби призводили людство до різних форм інтеграційних рухів та ставали першоосновою науково-технічних революцій та суспільного прогресу. Зближення національних економік, посилення міждержавних зв'язків стало домінуючою тенденцією сучасного розвитку, тому міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність – є пріоритетними і зободенними напрямками досліджень.

Основним стрижнем наукових досліджень є питання ефективного використання сукупного міжнародного економічного, трудового та науково-технічного потенціалу з ціллю забезпечення стабільного та збалансованого розвитку інтеграційних об'єднань у час протистояння глобальним викликам соціально-економічного та екологічного характеру. Зростає роль потенціалу окремих країн в системі світового господарства, що характеризується насамперед динамікою розвитку національної економіки, сучасним станом промислово-виробничого комплексу, якістю інституційно-регуляторного забезпечення бізнес-процесів, станом трудових ресурсів, рівнем життя населення, ступенем відкритості національної економіки та її залучення до системи світового господарства.

Державна незалежність України обумовила вихід нашої країни на міжнародну арену як самостійного суб'єкту, молодій суверенній держави, яка не має достатнього досвіду самореалізації у сфері міжнародних економічних відносин. Бракує насамперед досвіду самостійної роботи на зовнішніх ринках, координації діяльності національних та міжнародних регуляторних органів, достатньої кваліфікації кадрового складу менеджерів середньої та вищої ланок, відсутності цивілізованої нормативно-правової бази на основі міжнародних стандартів та інших визначальних чинників успішного налагодження світових економічних зв'язків.

Здобуття незалежності стало передумовою інших трансформаційних процесів, як в геополітичному, так і в економічному відношенні. Геополітичне положення України на перетині двох могутніх інтеграційних утворень ЄС та СНД спровокувало глибоку політичну та економічну кризу, яка спровокувала розрив попередніх ділових стосунків та визначила необхідність побудови нових міжнародних зв'язків. Така необхідність диктується також останніми ринковими перетвореннями, які формують нові засади соціально-економічного розвитку. Україна новий гравець на світовій арені та лише входить в систему світового економічного простору, проте саме визначеність основних векторів та орієнтирів на цьому шляху забезпечать гармонізацію співпраці із міжнародними партнерами та гідне місце в сім'ї країн із розвинутою ринковою економікою.

Визначення стратегічних орієнтирів інтеграції України у світову економіку та тісної співпраці із Європейським Союзом націлює нашу країну на значні структурні перетворення економічної системи, поліпшення інвестиційного клімату, створення конкурентоздатного експортно-орієнтованого виробництва, перебудову освітньої системи та підвищення кваліфікації кадрового потенціалу країни. З часів отримання незалежності Україна вперше ступила на шлях реальної демократії, цивілізованого, соціально орієнтованого ринкового господарства. Європейський вибір забезпечить нашій країні гідне місце в родині європейських народів, оскільки завдяки геополітичному положенню Україна знаходиться у центрі глобалізаційних процесів. Проте саме геополітичне та геоекономічне положення України визначило глибоке протиріччя між двома цивілізаційними ареалами – Євроатлантичним та Євразійським і спровокувало невдоволення та агресію зі східної сторони.

Наша країна мала визначити шлях розвитку у відповідності до стратегічних інтересів держави та її громадян. Це міг бути східний інтеграційний напрямок в рамках СНД та Євразійського Союзу (ЄВРАЗЭС) із провідною роллю Росії, або західний інтеграційний напрямок в рамках об'єднаної Європи на чолі із

єдиними міжнародними організаціями різних аспектів діяльності: Європейський Союз (ЄС) – в економічному аспекті, Європейський центральний банк – в фінансовому (емісія євро), Європарламент та Європейський уряд – у політичному, НАТО – у військовому.

Формально зовнішньоекономічна політика України залишається багатовекторною як засіб втілення стратегічних цілей співпраці із усіма представниками оточуючого геополітичного середовища. Проте позаблоковий статус несе певні ризики втрати можливості реалізації національних інтересів, транзитного статусу, визначеності в боротьбі за інвестиційні ресурси під впливом тих чи інших могутніх сусідів. При всій необхідності диверсифікації цілей, стратегій та методів зовнішньої політики сьогоднішня ситуація певного політичного та економічного тиску, агресії на території України змушує нашу країну робити вибір та стратегічні кроки у визначені партнерів та пріоритетів розвитку.

Україна обрала своїм стратегічним напрямком розвитку інтеграцію в європейський економічний та політичний простір, вступ до Європейського Союзу визначено стратегічною метою та ключовим пріоритетом нашої держави. За оцінками експертів Україна в найближчі роки має досягти рівня відповідності критеріям готовності країн-кандидатів до повноправного членства в ЄС. В даний час Україна долає складний шлях перетинання пострадянського бар'єру неефективної системи господарювання, втрати політичних надій та орієнтирів, наближення до європейських економічних та соціальних стандартів життя і господарювання.

В даному напрямку досліджень науковці мають визначити місце України в ЄС та перспективи відносин із іншими інтеграційними об'єднаннями та світом, шляхи інтенсифікації євроінтеграційного курсу, його перспективи, існуючий характер міжнародних та торгівельних відносин України, основні напрямки інвестиційної діяльності, реальний стан фінансової системи нашої країни, адаптації українського законодавства та рівня життя до європейських стандартів, перешкоди та помилки попередніх років.

В процесі роботи над навчальним посібником науковці продемонстрували високий рівень загального науково-

практичного досвіду у сфері міжнародних економічних відносин, міжнародної економіки та міжнародного бізнесу, особливу увагу було приділено актуальним темам інтеграційних процесів України та стратегічним напрямкам національного бізнесу. За результатами роботи над навчальним посібником вироблена і запропонована значна кількість рекомендацій з удосконалення системи зовнішньоекономічної стратегії України та практичні пропозиції у сфері регуляторної, нормативно-правової, підприємницької, банківської, інвестиційної, маркетингової діяльності та інших сферах економічного життя нашої країни.

Основними рішеннями та висновками навчального посібника стали:

➤ процеси інтернаціоналізації економіки потребують належного теоретико-методологічного обґрунтування та використання емпіричного досвіду інтегрованих у світову систему економік, застосування певних управлінських та фінансово-економічних важелів для їх реплікації в систему управління національним господарством України в контексті нових інтеграційних орієнтирів; стійкий розвиток національної економіки потребує гармонізації галузевої та секторальної структури в системі міжнародного розподілу праці, що потребує теоретико-методологічного обґрунтування та застосування економіко-математичного інструментарію щодо застосування регулюючих впливів та активізації саморегулюючих механізмів ринкової економіки;

➤ з метою стимулювання розвитку бізнес-процесів та залучення міжнародних інвестиційних ресурсів необхідно оптимізувати систему оподаткування, удосконалити механізми державного регулювання та контролю як основних складових управління господарськими процесами, спрямованими на розвиток національної економіки та міжнародних відносин країни;

➤ за умов формування в Україні експортно-орієнтованої, інноваційної моделі розвитку національної економіки, державна регуляторна політика та нормативно-законодавча діяльність повинні базуватися на результатах фундаментальних наукових досліджень з міжнародних економічних відносин, світової

економіки, міжнародного менеджменту, планування та ціноутворення на світових товарних ринках, інноваційного розвитку міжнародних підприємств з урахуванням стратегії формування національної програми стійкого економічного зростання в умовах глобалізації та євроінтеграції;

➤ необхідно підвищити рівень підготовки та перепідготовки фахівців в галузі міжнародних економічних відносин для формування професійного кадрового забезпечення системи управління економічними процесами на національному та світовому рівнях. Враховуючи тенденції розвитку світової економіки, специфіку структурної перебудови національної економіки, глобалізацію інформаційного простору та прискорення НТП формується нова парадигма міжнародних економічних відносин, фахівці даного профілю повинні з однієї сторони володіти методиками аналізу та оцінки економічного потенціалу глобальних соціально-економічних систем, а з іншої – досконало володіти економічним інструментарієм та управлінськими технологіями для прийняття організаційно-економічних рішень з питань розвитку національної економіки в системі інтеграційних об'єднань.

Інформація про членів редакційної колегії

Посохов Ігор Михайлович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри «Менеджменту інноваційного підприємництва та міжнародних економічних відносин» НТУ «ХПІ». Напрямок наукової діяльності: міжнародні економічні відносини, управління ризиками, ціноутворення, маркетинг, менеджмент, корпоративне управління, фінанси.

Автор понад 190 наукових і науково-методичних робіт, серед яких три монографії, підручник та 9 навчальних посібників, у тому числі 2 з грифом МОН, понад 70 наукових статей та тез. Фахівець у галузі міжнародних економічних відносин, управління ризиками транснаціональних корпорацій (ризик-менеджменту), менеджменту, ціноутворення, маркетингу, фінансів.

Дюжев Віктор Геннадійович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри «Менеджменту інноваційного підприємництва та міжнародних економічних відносин» НТУ «ХПІ». Напрямок наукової діяльності: інноваційна діяльність у енергетиці, міжнародні економічні відносини, менеджмент, економіка. Автор понад 80 наукових і науково-методичних робіт. Фахівець у галузі: інноваційної діяльності, міжнародних економічних відносин, менеджменту, економіки.

Черепанова Вікторія Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри «Менеджменту інноваційного підприємництва та міжнародних економічних відносин» НТУ «ХПІ». Напрямок наукової діяльності: міжнародні економічні відносини, міжнародні фінанси, менеджмент. Автор понад 80 наукових і науково-методичних робіт. Фахівець у галузі: міжнародних економічних відносин, міжнародних фінансів, менеджменту.

Матросов Олександр Дмитрович – кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри «Менеджменту інноваційного підприємництва та міжнародних економічних відносин» НТУ «ХПІ». Напрямок наукової діяльності: економіка, міжнародні економічні відносини, менеджмент. Автор 110 наукових і науково-методичних робіт. Фахівець у галузі економіки, міжнародних економічних відносин, менеджменту.

Максименко Яна Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри «Загальної економічної теорії». Напрямок наукової діяльності: проблеми інтеграції України до світової економічної системи, міжнародна економіка. Автор понад 70 наукових і науково-методичних робіт. Фахівець у галузі: міжнародної економіки.

Стригуль Лариса Станіславівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри «Економічного аналізу та обліку» НТУ «ХПІ». Напрямок наукової діяльності: теоретико-методичні та практичні аспекти аналізу та управління фінансовою стійкістю, ліквідністю та платоспроможністю підприємств в умовах антикризового управління. Автор понад 90 наукових і науково-методичних робіт. Фахівець у галузі статистики та обліку і аудиту.

Информация о членах редакционной коллегии

Посохов Игорь Михайлович – доктор экономических наук, профессор, профессор кафедры «Менеджмента инновационного предпринимательства и международных экономических отношений» НТУ «ХПИ». Направление научной деятельности: международные экономические отношения, управление рисками, ценообразование, маркетинг, менеджмент, корпоративное управление, финансы.

Автор более 190 научных и научно-методических работ, среди которых три монографии, учебник и 9 учебных пособий, в том числе с 2 грифом МОН, более 70 научных статей и тезисов. Специалист в области международных экономических отношений, управления рисками транснациональных корпораций (риск-менеджмента), ценообразования, менеджмента, маркетинга, финансов.

Дюжев Виктор Геннадиевич – кандидат экономических наук, профессор, профессор кафедры «Менеджмента инновационного предпринимательства и международных экономических отношений» НТУ «ХПИ». Направление научной деятельности: инновационная деятельность в энергетике, международные экономические отношения, менеджмент, экономика. Автор более 80 научных и научно-методических работ. Специалист в области: инновационной деятельности, международных экономических отношений, менеджмента, экономики.

Черепанова Виктория Александровна – кандидат экономических наук, доцент, профессор кафедры «Менеджмента инновационного предпринимательства и международных экономических отношений» НТУ «ХПИ». Направление научной деятельности: международные экономические отношения, международные финансы, менеджмент. Автор более 80 научных и научно-методических работ. Специалист в области: международных экономических отношений, международных финансов, менеджмента.

Матросов Александр Дмитриевич – кандидат экономических наук, доцент, профессор кафедры «Менеджмента инновационного предпринимательства и международных экономических отношений» НТУ «ХПИ». Направление научной деятельности: экономика, международные экономические отношения, менеджмент. Автор 110 научных и научно-методических работ. Специалист в области экономики, международных экономических отношений, менеджмента.

Максименко Яна Анатольевна – кандидат экономических наук, доцент, профессор кафедры «Общей экономической теории». Направление научной деятельности: проблемы интеграции Украины в мировую экономическую систему, международная экономика, международные экономические отношения. Автор более 70 научных и научно-методических работ. Специалист в области: международной экономики.

Стригуль Лариса Станиславовна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры «Экономического анализа и учета» НТУ «ХПИ». Направление научной деятельности: теоретико-методические и практические аспекты анализа и управления финансовой устойчивостью, ликвидностью и платежеспособностью предприятий в условиях антикризисного управления и оценка уровня их инвестиционной привлекательности. Автор более 90 научных и научно-методических работ. Специалист в области: статистики и учета и аудита.

Навчальне видання

Редакційна колегія:

Посохов І. М., докт.екон.наук, професор;
Дюжев В. Г., докт.екон.наук, професор;
Черепанова В. О., канд.екон.наук, професор;
Матросов О. М., канд.екон.наук, професор;
Максименко Я.А., канд.екон.наук, доцент;
Стригуль Л. С., канд.екон.наук, доцент.

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ: БАКАЛАВРСЬКИЙ КУРС. ЧАСТИНА І

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Відповідальний за випуск І. М. Посохов

Редактор:
І. О. Новік

Комп'ютерна верстка та оригінал-макет:
І. О. Новік

План 2018 р.

Підп. до друку 01.12.18 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет. Друк цифровий
Ум.друк. арк. 32,2. Тираж 300 прим. Зам.№01-12.

Видавництво та друк
ФОП Іванченко І.С.

пр. Тракторобудівників, 89-а/62, м. Харків, 61135.
тел.: +38 (050/093) 40-243-50.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготівників та розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 4388 від 15.08.2012 р.

www.monograf.com.ua